

Сахневич Борис Валерійович

*заступник начальника кафедри бойового та
логістичного забезпечення, кандидат економічних наук,
майор,
Київський інститут Національної гвардії України*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КОМАНДИРІВ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ БОЙОВОГО ТА ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Є запитання, яке звучить на кожному оперативному нараді: чому добре навчений, мотивований підрозділ, оснащений сучасною зброєю, іноді не виконує поставлене завдання?

Відповідь, яку дає нам досвід повномасштабної війни, здається на перший погляд тривіальною: немає патронів, пального, медикаментів або зв'язку. Але за цією тривіальністю ховається глибока системна проблема — ми досі готуємо командира підрозділу переважно як тактика, не достатньо формуючи з нього менеджера бойового простору, здатного управляти логістичним та бойовим забезпеченням як єдиним живим організмом.

Саме тому тема цього виступу є не академічним питанням — вона безпосередньо впливає на здатність Національної гвардії України виконувати завдання в умовах сучасного збройного протистояння. Я пропоную розглянути перспективи вдосконалення освітніх програм через призму чотирьох ключових напрямів: засвоєння уроків активної фази бойових дій, технологічної трансформації тилу, комплексності бойового забезпечення та формування офіцера-лідера нового покоління.

Повномасштабне вторгнення 2022 року стало найбільш жорстоким, але водночас найбільш ефективним "практичним іспитом" для всієї системи військової освіти. Виявилось, що значна частина концептуальних засад забезпечення, сформованих ще в радянській традиції або запозичених без критичного осмислення, виявилась непридатною для умов високо-інтенсивного конфлікту.

Класична модель логістики передбачала великі централізовані склади, жорсткі маршрути підвозу та ешелоновану систему тилкових підрозділів. Сьогодні ця модель перетворилась на ціль. Один удар крилатою ракетою або роєм FPV-дронів здатний знищити добовий запас МТЗ цілого батальйону. Курсант, якого ми готуємо, повинен розуміти: логістика ХХІ століття — це мережева, розосереджена, надлишкова система. Він має вміти самостійно організувати передовий пункт постачання на основі принципів ротаційного підвозу та прихованого зберігання.

Один із найбільш болісних уроків — розрив між темпом бою та темпом підвозу. Штурмові групи, що вийшли на рубіж, нерідко зупинялись не через протидію ворога, а через відсутність боєприпасів. Це означає, що майбутній командир взводу або роти повинен планувати логістичний цикл паралельно з бойовим — синхронно, а не

послідовно. Ми маємо впровадити це розуміння як базову компетентність ще на рівні тактичної ланки.

Ключові пріоритети, що впливають з досвіду активних бойових дій:

- Децентралізація постачання — навчання побудові мобільних розосереджених точок підвозу;
- Адаптивне планування — здатність оперативно переглядати маршрути та джерела ресурсів;
- Маскування логістики — методи приховування складів і маршрутів від термальної та РТР розвідки ворога;
- Облік втрат у реальному часі — управління матеріальними засобами з урахуванням швидкозмінної обстановки.

Технологічна трансформація.

Цифрова революція змінила логістику так само радикально, як колись поява залізниць. Сьогодні мова йде не просто про автоматизацію паперових відомостей — йдеться про принципово нову культуру управління ресурсами, де рішення приймаються на основі даних, а не інтуїції.

Впровадження систем класу SAP та вітчизняних аналогів у сферу обліку МТЗ уже відбувається. Однак ми маємо визнати: якщо курсант вперше побачить таку систему після розподілу до частини, ми вже запізнались. Освітні програми мають передбачати обов'язкову практику роботи з АСУ тилу, включаючи ситуаційні завдання на оперативне управління запасами та планування підвозу в умовах дефіциту ресурсів.

Концепція "остання миля" набуває нового значення в умовах бою. Доставка крові, боєприпасів або медикаментів до ізольованого підрозділу під прицільним вогнем — завдання, де безпілотний засіб може виявитись єдиним рішенням. Підготовка фахівців, здатних організувати логістичний дрон-рій, вже не є фантастикою — це вимога найближчих 2–3 років.

Логістичні бази даних — пріоритетна ціль для розвідувальних операцій противника. Злам системи обліку або підміна навігаційних даних може паралізувати постачання більш ефективно, ніж ракетний удар. Офіцер, відповідальний за тилове забезпечення, повинен мати базову підготовку з кібергігієни, захисту каналів зв'язку та розпізнавання атак на інформаційні системи.

Комплексність бойового забезпечення.

Бойове забезпечення — ширше поняття, ніж прийнято вважати. Воно охоплює інженерний захист позицій, радіаційний, хімічний і біологічний захист, медичне забезпечення та вогневу підтримку. Досвід 2022–2025 років показав: ці компоненти нерозривні, і командир, який сприймає їх як окремі "служби", програє.

- Інженерне забезпечення в нових умовах

Суцільне мінування театру бойових дій — це реальність, з якою стикається кожен командир. Курсант має не просто знати теорію — він повинен уміти практично обладнати позиції, організувати фортифікаційні роботи з використанням сучасних матеріалів (геотекстиль, швидкозбірні укриття) та відновити прохідність маршрутів у

мінімальні терміни. Особливого значення набуває навчання діям в умовах щільного мінування із залученням засобів розмінування.

- РХБ захист: від теорії до щоденної практики

Застосування противником хімічних засобів ураження — хлорпікрину, дихлоретану та "К-51" — стало систематичним явищем, особливо на окремих ділянках фронту. Це більше не виняток — це тактичний інструмент. Підготовка курсантів до дій у хімічно забрудненому середовищі повинна виходити за межі лекцій та включати регулярні практичні тренування з використанням сучасних засобів захисту та приладів розвідки.

- Медичне забезпечення та ТССС

Тактична медицина перетворилась на бойову необхідність. Курсант-командир зобов'язаний не просто знати принципи ТССС (Tactical Combat Casualty Care), але й вміти організувати медичне забезпечення підрозділу: визначити місця розгортання медичних постів, маршрути евакуації та взаємодію з медичними підрозділами вищого рівня. Зниження санітарних втрат — це не лише гуманістична мета, але й пряма умова боєздатності.

“Логістика — це кров’обіг армії. Зупини його — і тіло, яким би сильним воно не було, впаде.”

Сахневич Борис Валерійович

*заступник начальника кафедри бойового та логістичного забезпечення кандидат економічних наук, майор
Київський інститут Національної гвардії України*

УДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ НГУ ДО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМАМИ БОЙОВОГО ТА ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Є запитання, яке звучить на кожному оперативному нараді: чому добре навчений, мотивований підрозділ, оснащений сучасною зброєю, іноді не виконує поставлене завдання? Відповідь, яку дає нам досвід повномасштабної війни, здається на перший погляд тривіальною: немає патронів, пального, медикаментів або зв'язку. Але за цією тривіальністю ховається глибока системна проблема — ми досі готуємо командира підрозділу переважно як тактика, не достатньо формуючи з нього менеджера бойового простору, здатного управляти логістичним та бойовим забезпеченням як єдиним живим організмом.

Саме тому тема цього виступу є не академічним питанням — вона безпосередньо впливає на здатність Національної гвардії України виконувати завдання в умовах сучасного збройного протистояння. Я пропоную розглянути перспективи вдосконалення освітніх програм через призму чотирьох ключових напрямів: засвоєння уроків активної фази бойових дій, технологічної трансформації тилу,

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**